

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 362/3
Podgorica, 04.04.2018. godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru gospođe Danke Ružić iz Plužina (zaveden kod Agencije pod brojem 02-362 od 05.03.2018. godine), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Privrednom društvu „Radio i Televizija Crna Gore“ d.o.o. iz Podgorice, javnom emiteru **opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ (TVCG1)**, izriče se **upozorenje** kao upravno-nadzorna mjera **jer je** tokom emisiju o automobilizmu „ABS“, dana 04. marta 2018. godine, u terminu od 12:34:18 do 12:37:25 sati, emitovao komercijalne audiovizuelne komunikacije koja nije bila jasno prepoznatljiva.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog kršenja obaveze da telepromocija, kao vid oglašavanja, odnosno komercijalne audiovizuelne komunikacije, mora biti jasno prepoznatljiva, što je propisano članom 88 stav 1 Zakona o elektronskim medijima i članom 37 stav 1 i 53 stav 2 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama ("Sl. list CG", br. 36/11).
3. Nalaže se privrednom društvu „Radio i Televizija Crna Gore“ d.o.o. iz Podgorice, da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „TVCG1“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „Radio i Televizija Crna Gore“ d.o.o. iz Podgorice je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru televizijskog programa „TVCG1“ i emisije „ABS“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog rješenja koja glasi:
„Agencija za elektronske medije izrekla je javnom emiteru opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ upozorenje zbog emitovanja oglašavanja koje nije bilo jasno prepoznatljivo u okviru emisije „ABS“, dana 04. marta 2018. godine“.
5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 05. marta 2018. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je prigovor gospođe Danke Ružić iz Plužina, na rad Javnog preduzeća „Radio i Televizija Crne Gore“ d.o.o. iz Podgorice, kao javnog emitera opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ / TVCG1 (zaveden kod Agencije pod br. 02-362 od 05.03.2018.g.).

Predmetni prigovor se odnosi na emisiju „ABS“ emitovanu 04. marta 2018. godine u 12:35h. Po mišljenju podnosioca prigovora, „u toku emisije ‘ABS’ prikazana je klasična komercijalna reportaža kompanije koja je zastupnik modela HJUNDAI i njihovog predstavnika prezentovanjem modela KONA kao i ostalih modela iz salona“, pri čemu prema navodima iz prigovora „na taj način emiter po ko zna koji put prikazao

prikriveni marketing-oglašavanje i za isto izbjegao zakonsku regulativu i objavljivanje taga TELEPROMOCIJE".

Polazeći od navedenog, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima i Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama (u daljem tekstu: Pravilnik).

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije je nakon uvida u snimak emitovanog programskog sadržaja emitera sačinio nalaz dana 08.03.2018. godine (akt broj 05-362/1 od 08.03.2018.god.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-J-01, Agencija je Savjetu RTCG dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akti broj 02-362/2 od 09.02.2018.god.). U ostavljenom roku emiter nije dostavio izjašnjenje.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnog sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda o komercijalnim AVM komunikacijama, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- televizijsko oglašavanje je komercijalna audiovizuelna komunikacija koja podrazumijeva emitovanje bilo kojeg oblika obavještenja, uz određenu naknadu ili radi samopromovisanja, od strane pravnog ili fizičkog lica, a koje ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod, uslugu, uključujući nepokretnosti, prava, obaveze, odnosno da motiviše potrošače da koriste, odnosno kupe taj proizvod ili uslugu, uz finansijsku naknadu (član 8 stav 14 Zakona);
- prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je predstavljanje riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili TV programima kada je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje naročito smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu (član 8 stav 15 Zakona).
- telepromocija predstavlja oblik oglašavanja tokom prenosa programa pri čemu se pravi pauza u dotadašnjem toku uredničkog sadržaja, a voditelj preuzima ulogu prezentera određenih proizvoda ili usluga (član 4 st. 1 tačka m. Pravilnika).
- članom 85 stav 1 Zakona i članom 13 stav 1 Pravilnika zabranjene su prikrivene i prevarne komercijalne audiovizuelne komunikacije.
- članom 88 Zakona predviđeno je da komercijalna audiovizuelna komunikacija mora biti jasno prepoznatljiva i može biti u obliku: televizijskog i radijskog oglašavanja, telešopinga, sponzorstva i plasmana proizvoda.
- članom 37 stav 1 Pravilnika propisano je da oglašavanje i telešoping moraju biti lako prepoznatljivi i audio, vizuelno i/ili prostorno odvojeni od ostalih programskih sadržaja.
- članom 53 stav 2 Pravilnika je određeno da se na telepromociju, na odgovarajući način, primjenjuju odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na raspored i trajanje oglašavanja i telešopinga.

Na osnovu uvida u snimke emitovanih sadržaja, može se konstatovati sljedeće:

1. Dana 4. marta 2018. godine, u okviru emisije o automobilizmu „ABS“, u terminu od 12:05:44 do 12:38:10 sati (32 minuta 26 sekundi), emitovan je prilog o predstavljanju automobila Hyundai Kona u salonu ovlašćenog distributera Hyundai automobila za Crnu Goru „Jadran auto“, u terminu od 12:34:18 do 12:37:25 sati (3 minuta 7 sekundi).

U nastavku je dat transkript emitovanog programskog sadržaja koji je predmet prigovora:

Najava: „Hyundai je prošle godine predstavio svoj novi model Kona. Imali smo prilike da ga vidimo u septembru, na sajmu automobila u Frankfurtu. Riječ je o vozilu koje pripada mini SUV auta segmentu. Interesantnog izgleda, možete ga naručiti u dvotonskoj izvedbi

karoserije, odnosno krov je u jednoj boji, ostatak karoserije u drugoj. Pokreće ga jednolitarski 1,6-olitarški benzinski motor. Krajem februara ovaj model stigao je i u salon „Jadran auta“.

Miloš Ražnatović, „Jadran auto“: „Model Kona je novi urbani SUV Hyundai model. Pojavio se kao što ste rekli u Frankfurtu, krajem prošle godine. Od tada je, znači, počeo da puni salone širom Evrope, u našem salonu pojavio se krajem februara mjeseca, kada je premijerno prikazan na crnogorskom tržištu. To je sada nešto novo kod Hyundai-ja. Do sada smo imali te, da kažem, mini SUV je bio model Tucsona, ovo je sada nešto još manje. Više za grad, za mislim gradsku vožnju. Na našem tržištu pojaviće se sa dva tipa motora i pet paketa opreme. Što se tiče motora, trenutno će biti dostupni benzinski motori, to jest 1.0 turbo benzinac sa nekih 120 konja. Odlikuje ga taj procilindrični motor benzinski i ima jača varijanta, to jest 1,6 turbo benzinac koji ima snagu od 177 konja. On se pojavljuje sa pogonom na sva četiri točka i opremljen je sa sedmostepenim DCT mjenjačem, to jest mjenjačem sa dvostopnim kvačilom.

Ovaj model odlikuje najsavremenija tehnologija koju Hyundai isporučuje kod svojih modela. Multimedijalni uređaj - povezivanje na Apple uređaj je kao za Android uređaje. Bežično punjenje telefona. Što se tiče te aktivne bezbjednosti opremljen je sa autonomnim sistemom kočenja u slučaju opasnosti. Takođe, ima upozorenje na taj udar s prednjim dijelom vozila. Što se tiče ostalih sistema, posjeduje sistem za detekciju mrtvog ugla, kao i sistem za prepoznavanje napuštanja vozne trake.

Konkretno, model koji je u salonu pokreće 1,0 benzinski procilindrični motor, a ima 120 konja i ubrzanje od nekih 12 sekundi. Maksimalna brzina ovog modela je oko 181 km/h. Ovaj ovdje model je u premium nivou opreme i cijena modela bez doplate za metalik boju je 17590 eura. Ukoliko se uzima model u jednoj boji, onda je doplata za metalik boju 450 eura, a ukoliko je kao kod ovog ovdje dvotonska karoserija, onda je ta doplata oko 600 eura.

Bazni model ima jako bogatu opremu. Početna cijena tog modela na našem tržištu biće 15990 eura, do neke najskuplje varijante u ultimate nivou opreme, koje karakteriše znači taj 1,6 turbo benzinac sa 177 konja, pogonom na sva četiri točka i automatskim sedmostepenim mjenjačem, cijena tog modela je oko 24500 eura. "

2. Zakonom je propisano da je prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija predstavljanje riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili TV programima kada je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje naročito smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu. Prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije su zabranjene saglasno članu 85 stav 1 Zakona.
3. Za predmetni prog se može naći uredničko opravdanje za predstavljanje novog modela određene marke automobila, te bi se on mogao posmatrati u formi novinarskog priloga o novom modelu automobila Hyundai. Ipak, on sadrži jasne promotivne poruke lica u čijoj ponudi se nalaze vozila marke čiji je on zastupnik, kao i konkretno vozilo koje je predstavljeno („Krajem februara ovaj model stigao je i u **salon „Jadran auta“**). Ne dovodeći u pitanje pravo emitera da, u formi novinarskog priloga, obavijeste gledaoce o karakteristikama novog modela, predmetni prilog se nedvosmisleno može smatrati oglašavanjem, odnosno telepromocijom u toku emisije / programa. Jer, u njemu značajnu ulogu imaju informacije od značaja za samo određenu marku odnosno seriju vozila te marke, kao i dostupnosti i cijeni pojedinih modela vozila na tržištu („Riječ je o vozilu koje pripada mini SUV auta segmentu. Interesantnog izgleda, možete ga naručiti u dvotonskoj izvedbi karoserije, odnosno krov je u jednoj boji, ostatak karoserije u drugoj. Pokreće ga jednolitarski 1,6-olitarški benzinski motor. Krajem februara ovaj model stigao je i u **salon „Jadran auta“**. „**Model Kona** je novi urbani SUV Hyundai model...To je sada nešto novo kod Hyundai-ja. Do sada smo imali te, da kažem, mini SUV je bio model Tucsona, ovo je sada nešto još manje. Više za grad, za mislim gradsku vožnju. Na našem tržištu pojaviće se sa **dva tipa motora i pet paketa opreme...** Konkretno, **model koji je u salonu pokreće**

1,0 benzinski procilindrični motor, a ima 120 konja i ubrzanje od nekih 12 sekundi. Maksimalna brzina ovog modela je oko 181 km/h. Ovaj ovdje model je u premium nivou opreme i **cijena** modela bez doplate za metalik boju je **17590 eura**... Bazni model ima jako bogatu opremu. Početna **cijena** tog modela na našem tržištu biće **15990 eura**, do neke najskuplje varijante u ultimate nivou opreme, koje karakteriše znači taj 1,6 turbo benzinac sa 177 konja, pogonom na sva četiri točka i automatskim sedmostepenim mjenjačem, **cijena** tog modela je oko **24500 eura**.)"

4. S obzirom da se postojanje prikrivenog oglašavanja sagledava kroz prisustvo promotivnog elementa u cilju dovođenja gledalaca u zabludu i posebno postojanje finansijske nadoknade, može se zaključiti da se u predmetnom slučaju ne radi o ovom vidu kršenja standarda o oglašavanju već propustu emitera da telepromociju jasno označi i odvoji je od ostalog dijela programa.
5. Uzimajući u obzir sadržinu analiziranog sadržaja i izjašnjenje emitera, može se zaključiti da je riječ o telepromociji, kao vidu oglašavanja odnosno komercijalne audiovizuelne komunikacije koja nije bila jasno označena i na taj način prepoznatljiva (kao što je propisano članom 88 Zakona).

Može se zaključiti da je emitovanjem predmetnih sadržaja emiter prekršio obavezu da telepromocija, kao vid oglašavanja, odnosno komercijalne audiovizuelne komunikacije, mora biti jasno prepoznatljiva. Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje br. O-TV-J-01 od 25.01.2013. godine emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da emiter objavljivanjem programskog sadržaja prekršio član 88 stav 1 Zakona i čl. 37 stav 1 i 53 stav 2 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa "TVCG1" sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Savjet „Radio i Televizija Crne Gore“, predsjednik
- „Radio i Televizija Crne Gore“ d.o.o., izvršna direktorica
- „Televizija Crne Gore“, direktor
- Gospođa Danka Ružić, podnosilac prigovora
- Arhiva

DIREKTOR
Abaz Beli Džafić

